

Μυστράς : Δραματοποίηση της στέψης του αυτοκράτορα

Αντικείμενα: Σημαίες, στέμμα, τύμπανα, μαρμάρινη πλάκα, ρούχα για Πατριάρχη, ρούχα για αυτοκράτορα.

Αφηγητής 1 : Νοέλ

Αφηγητής 2 : Μικαέλα

Αφηγητής 3 : Μυρσίνη

Αφηγητής 4 : Μαρία

Αφηγητής 5 : Αλέξανδρος

Αφηγητής 6 : Πέννυ

Αφηγητής 7 : Αλίκη

Αφηγητής 8 : Εύα

Αφηγητής 1: Όταν στα 330 μ.Χ. μεταφέρθηκε η πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας από τη Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη, αυτοκράτορας ήταν ο Μέγας Κωνσταντίνος. Πολλά λέγονται για τα οράματα που είχε και που τον οδήγησαν σε νίκες.

Πολλά λέγονται και για οράματα και για προφητείες που έκανε για το μέλλον της θαυμαστής αυτής πόλης που ενώ ο ίδιος ονόμασε «Νέα Ρώμη», έμεινε γνωστή στην ιστορία με το όνομά του. Στις καρδιές και στη μνήμη των ανθρώπων η Πόλη ήταν η πόλη του Κωνσταντίνου, η Κωνσταντινούπολη.

Σε μια από αυτές τις προφητείες του είπε ότι η Πόλη θα πέσει όταν αυτοκράτορας θα είναι ένας άλλος Κωνσταντίνος με μητέρα Ελένη. Τα χρόνια πέρασαν και η Πόλη έφτασε να μετράει πάνω από 1000 χρόνια ιστορίας.

Αφηγητής 2: Στα 1405 γεννιέται ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, γιος του αυτοκράτορα Μανουήλ Β' Παλαιολόγου και της Ελένης Δραγάση. Ένας Κωνσταντίνος που έμελλε να στεφθεί αυτοκράτορας. Ένας Κωνσταντίνος με μητέρα Ελένη.

Στον Μυστρά έγινε η στέψη του στις 6 Ιανουαρίου του 1449. Και κάνοντας ένα ταξίδι πίσω στο χρόνο μπορούμε ίσως να φανταστούμε εκείνη τη χαρμόσυνη μέρα των Θεοφανίων, την ημέρα της στέψης του αυτοκράτορα, ημέρα χαράς και ελπίδας...

Ακούγονται τα τύμπανα...

Όλη η καστροπολιτεία του Μυστρά έχει γεμίσει ασφυκτικά από κόσμο. Η βασιλική πομπή έχει παραταχθεί στην πλατεία του παλατιού. Η πομπή των μεγάλων αρχόντων που θα συνοδέψουν το Δεσπότη Κωνσταντίνο στη Μητρόπολη, θα παραστούν στη στέψη και θα τον φέρουν θριαμβευτικά πίσω στο παλάτι, βασιλέα και αυτοκράτορα πλέον.

Αφηγητής 3: Τα πράγματα δεν είναι αισιόδοξα. Μέχρι και ο καιρός δεν δίνει καλούς καιρούς. Χιονίζει εδώ και πολλές μέρες και τα περισσότερα περάσματα έχουν κλείσει. Ακόμα και η πρεσβεία από την Κωνσταντινούπολη που έφερε το στέμμα, για να το προσφέρει στον Δεσπότη Κωνσταντίνο, ταξίδεψε με μεγάλη δυσκολία... πολλοί λένε ότι αυτό είναι κακό σημάδι... Και είναι η πρώτη φορά που στέφεται ένας αυτοκράτορας κάπου αλλού, εκτός από την Αγία Σοφία. Κι αυτό επίσης το θεωρούν κακό σημάδι...

Προσπαθώ να φανταστώ τον Δεσπότη Κωνσταντίνο Παλαιολόγο ως άνθρωπο. Σύμφωνα με τους σύγχρονούς του διακρινόταν για την ενεργητικότητα και την ανδρεία του, για το ευσεβές και ανώτερο πνεύμα του. Αλλά προσπαθώ να φανταστώ και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες στέφθηκε αυτοκράτορας. Άλλο να είσαι μερικές γραμμές σε ένα βιβλίο ιστορίας και άλλο να είσαι άνθρωπος με αισθήματα, με σκέψεις, με αμφιβολίες... να μην ξέρεις αν αυτό που αποφασίζεις είναι σωστό ή λάθος, κι όλοι να σου ζητάνε ευθύνες για ό,τι δεν πάει καλά, είτε φταις εσύ είτε όχι. Βαρύ το χρέος και πολύ βαριά η ευθύνη.

Γίνεται η στέψη... Σημαίες δεξιά και αριστερά. Ο Κωνσταντίνος περιστοιχισμένος από τους άρχοντες προχωράει. Σε λίγο οι άρχοντες κοντοστέκονται και προχωράει μόνος του μέχρι τη μαρμάρινη πλάκα, όπου γονατίζει και ο Μητροπολίτης του φοράει το απλό στέμμα στο κεφάλι. Κάνει τον σταυρό του και σηκώνεται. Επιστρέφει στους άρχοντες, οι οποίοι των περιστοιχίζουν και πάλι και φεύγουν.

Αφηγητής 4: Αφού τελειώσει η στέψη και επιστρέψει ο βασιλέας πίσω στο παλάτι του μέσα στις επευφημίες του κόσμου, θα γίνει η «Προσκύνηση». Ο αυτοκράτορας θα καθίσει στον θρόνο του, στο Μεγάλο Τρίκλινο. Εκεί θα δεχτεί όλους τους άρχοντες που θα περάσουν και θα τον προσκυνήσουν, για να του δηλώσουν ότι τον αναγνωρίζουν ως αυτοκράτορά τους και ότι του είναι πιστοί υπήκοοι.

Μετά την προσκύνηση, ο αυτοκράτορας θα παραθέσει συμπόσιο, που λέγεται Τράπεζα. Ταυτόχρονα, σε όλες τις πλατείες και τις αυλές των εκκλησιών και των μοναστηριών θα μοιράζεται πλούσιο φαγητό σε όλες τις τάξεις των πολιτών, με δαπάνη του βασιλέα, για να γιορτάσουν όλοι, πλούσιοι και φτωχοί. Οι γιορτές θα κρατήσουν τρεις μέρες.

Αφηγητής 5: Στις μέρες της δόξας του Βυζαντίου, οι γιορτές για τη στέψη ενός αυτοκράτορα κρατούσαν πολλές μέρες και ήταν μεγαλοπρεπείς, με παραστάσεις και αγώνες στον Ιππόδρομο και με πλούσιες χορηγίες σε ασήμι και χρυσό για τους πολίτες και το στρατό. Ο Δεσπότης Κωνσταντίνος όμως δεν έχει δυνατότητα για τέτοια πράγματα. Τα ταμεία είναι άδεια, ο τόπος έχει ερημώσει από τους πρόσφατους πολέμους, πολλοί άνθρωποι έχουν σκοτωθεί...

Τύμπανα...

Ο Κωνσταντίνος πήγε στην Κωνσταντινούπολη με πολλές ελπίδες, συγκρατημένη αισιοδοξία και μεγάλη αγωνία για το μέλλον τής αυτοκρατορίας. Η τουρκική απειλή περιέσφιγγε τη βασιλεύουσα και στρεφόταν πλέον εναντίον της. Ο Κωνσταντίνος αφιερώθηκε στην επισκευή και την ενίσχυση των οχυρωματικών έργων, καθώς και στην αναδιοργάνωση τού στρατού, ο οποίος θα αναλάμβανε το βαρύ έργο της άμυνας της πόλης.

Αφηγητής 6: Στον τουρκικό θρόνο ανεβαίνει ο σουλτάνος Μωάμεθ Β΄ και ο κίνδυνος για την Κωνσταντινούπολη γίνεται περισσότερο αισθητός. Η ανέγερση στον Βόσπορο του φρουρίου Ρούμελι Χισάρ και οι στρατιωτικές προετοιμασίες των Τούρκων, συντονίζονται με τελικό στόχο την άλωση της πρωτεύουσας της αυτοκρατορίας.

Οι εκκλήσεις του Κωνσταντίνου προς τη Δύση για ενισχύσεις αντιμετωπίζονται με περίεργη αδιαφορία. Ο Πελοποννήσιος καρδινάλιος Ισίδωρος, που έφθασε στην Κωνσταντινούπολη με ελάχιστες δυνάμεις, δεν μπορεί να προσφέρει ελπίδες. Οι 3.000 περίπου βυζαντινοί και οι 2.000 περίπου ξένοι, από τους οποίους 700 περίπου Γενουάτες με αρχηγό τον Ιωάννη Ιουστινιάνη, είναι πολύ λίγοι για να αποκρούσουν τις επιθέσεις του πολυάριθμου και αξιόμαχου τουρκικού στρατού.

Αφηγητής 7: Το πρωί στις 23 Απριλίου οι Βυζαντινοί ξυπνούν και με έκπληξη βλέπουν ότι ο Μωάμεθ έχει καταφέρει να περάσει μέσα από τη βαριά αλυσίδα που έκλεινε τον Κεράτιο κόλπο 70 καράβια! Οι Οθωμανοί τα μετέφεραν σέρνοντάς τα πάνω σε μια ξύλινη εξέδρα, αφού τους έβαλαν τροχούς! Και η πολιορκία έγινε πιο ασφυκτική...

Στις 21 Μαΐου ο Σουλτάνος έστειλε πρεσβεία στην Κωνσταντινούπολη ζητώντας την παράδοση της Πόλης με την υπόσχεση ότι θα επέτρεπε στον αυτοκράτορα και σε όσους ήθελαν να φύγουν με τα υπάρχοντά τους. Ο αυτοκράτορας απάντησε αρνητικά με αξιοπρέπεια και αποφασιστικότητα.

Αφηγητής 8: Στις 28 Μαΐου τελέστηκε η τελευταία χριστιανική ακολουθία στην Αγία Σοφία, την οποία παρακολούθησε πλήθος πιστών και αξιωματούχων. Ο αυτοκράτορας έβγαλε λόγο προς τον λαό του προτρέποντας όλους να αντισταθούν γενναία.

Την Τρίτη το βράδυ, 29 Μαΐου, εκδηλώθηκε γενική τουρκική επίθεση. Οι υπερασπιστές της Πόλης αμύνονταν γενναία. Σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, οι Τούρκοι δεν κατάφεραν να σπάσουν τη γραμμή άμυνας των τειχών, παρά μόνο όταν από εσωτερική προδοσία μπήκαν από την Κερκόπορτα και περικύκλωσαν τους αμυνόμενους. Η Πόλις εάλω και η βυζαντινή αυτοκρατορία έπαψε πια να υπάρχει...